

శ్రీమద్భగవద్గీత : 10 వ అధ్యాయం

విభూతియోగం

: వ్యాఖ్యత :

“అభినవ వ్యాస” , “జ్ఞానప్రపూర్ణ”

శ్రీ దేవశెట్టి చలపతిరావు B.Sc[Ag]

వ్యవస్థాపకులు

ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన పీఠం : చిలకలూరిపేట.

Website : WWW.SRICALAPATHIRAO.COM

Email : care@sricalapathirao.com

Contact : +91 80085 39770 / +91 98862 65225

పూజ్య గురుదేవులు

జ్ఞానప్రపూర్ణ
శ్రీ దేవిసెట్టి చలపతిరావు గారు B.Sc., (Ag)
వ్యవస్థాపకులు : ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానపీఠం, చిలకలూరిపేట

Contact : (Mobile) 80085 39770 / (Land Line) 08647 254716

Email : care@srichalathirao.com

Visit www.srichalathirao.com to listen Pravachanas

ఓం శ్రీ కృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీమద్భగవద్గీత

అథ దశమోధ్యాయః

విభూతియోగః

శ్రీ భగవానువాచః-

శ్లో|| భూయ ఏవ మహాబాహో! శ్రుణుమే పరమం వచః|

యత్తేఽహం ప్రీయమాణాయ వక్ష్యామి హిత కామ్యయా|| (1)

తా|| భగవానుడంటున్నాడు - గొప్ప బాహువులు గల అర్జునా! ప్రీతితో వింటున్న నీకు హితం కలిగించాలనే కోరికతో, ఏమి చెబుతున్నానో అట్టి నా శ్రేష్ట వచనాలను మళ్ళీ విను.

శ్లో|| న మే విదుః సురగణాః ప్రభవం న మహర్షయః|

అహమాదిర్హి దేవానాం మహర్షీణాం చ సర్వశః|| (2)

తా|| నా పుట్టుకను గురించి దేవతలుగాని, మహర్షులు గాని తెలుసుకోలేరు. ఎందుకంటే నేను ఆ దేవతలకన్నా, మహర్షుల కన్నా ముందువాణ్ణి.

శ్లో|| యో మా మజ మనాదిం చ వేత్తి లోకమహేశ్వరం|

అసంమూఢస్య మర్త్యేషు సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే|| (3)

తా|| ఎవరైతే నన్ను పుట్టుకలేనివాని గాను, మొదలు లేనివాని గాను, లోకాలన్నింటికి ప్రభువుగాను తెలుసుకుంటారో అట్టివారు మనుష్యులలో జ్ఞాని. అతడు అన్ని పాపాల నుండి విడుదల చెందుతాడు.

శ్లో|| బుద్ధిః జ్ఞాన మసంమోహః క్షమా సత్యం దమ శ్శమః|

సుఖం దుఃఖం భవోఽభావః భయం చాభయమేవ చ|| (4)

శ్లో|| అహింసా సమతా తుష్టిః తపో దానం యశోఽయశః|

భవంతి భావా భూతానాం మత్త ఏవ పృథగ్విధాః|| (5)

తా|| బుద్ధి, జ్ఞానం, మోహరాహిత్యం, ఓర్పు, సత్యం, ఇంద్రియనిగ్రహం, మనోనిగ్రహం, సుఖదుఃఖాలు, ఉత్పత్తి ప్రళయాలు, భయము - అభయము, అహింస, సమత్వం, తృప్తి, తపస్సు, దానం, కీర్తి, అపకీర్తి మొ||న వేరువేరు భావాలు అన్నీ నావల్లనే కలుగుతున్నాయి.

శ్లో|| మహర్షయః సప్తపూర్వే ఛత్వారో మనవ స్తథా|

మద్భావా మానసా జాతాః యేషాం లోక ఇమాః ప్రజాః|| (6)

తా|| సప్తర్షులు, వారి కంటే ముందున్న సనకాది నలుగురు మునులు, మనువులు అంతా నా సంకల్పం వల్ల జన్మించిన వారే. వీరి నుండే ఈ ప్రాణులంతా వచ్చారు.

శ్లో|| ఏతాం విభూతిం యోగంచ మమయో వేత్తి తత్త్వతః|

సోఽవికంపన యోగేన యుజ్యతే నాత్ర సంశయః|| (7)

తా|| నా యీ విభూతిని, యోగాన్ని ఎవరు అసలు తత్త్వంలో తెలుసుకుంటాడో అతడు చలించనియోగంలో నిలిచిపోతాడు. ఈ విషయంలో ఏ సందేహమూ లేదు.

శ్లో|| అహం సర్వస్య ప్రభవః మత్తః సర్వం ప్రవర్తతే|

ఇతి మత్యా భజంతేమాం బుధా భావ సమన్వితాః|| (8)

తా|| ఈ అన్నింటి పుట్టుకకూ నేనే మూలకారణం. నావల్లనే జగత్తంతా నడుస్తున్నది. ఇది తెలుసుకున్న వివేకులు భక్తితో నన్నే సేవిస్తారు.

శ్లో|| మచ్ఛిత్తా మధతప్రాణాః బోధయంతః పరస్పరం|

కథయం తశ్చ మాం నిత్యం తుష్యంతి చ రమంతిచ|| (9)

తా|| తమ మనస్సులను నాలో లగ్నం చేసి, జీవితాలను నాకే అర్పించి, నా గురించే పరస్పరం చెప్పుకుంటూ, బోధించుకుంటూ నిత్యము తృప్తి పడతారు, ఆనందిస్తారు.

శ్లో|| తేషాం సతత యుక్తానాం భజతాం ప్రీతి పూర్వకం|

దదామి బుద్ధి యోగం తం యేన మాముపయాంతి తే|| (10)

తా|| అలా సతతమూ నా యందు మనసు నుంచి ప్రీతితో సేవించేవారికి నన్ను చేరుకొనుటకు అవసరమైన జ్ఞానాన్ని నేనే కలుగజేస్తాను.

శ్లో|| తేషామేవాను కంపార్థం అహమ జ్ఞానజం తమః|

నాశయా మ్యాత్మ భావస్థః జ్ఞాన దీపేన భాస్వతా|| (11)

తా|| వారిని అనుగ్రహించటం కోసమే నేను వారి మనస్సులలో నిలిచి, వారి అజ్ఞాన తమస్సును జ్ఞానమనే దీపం యొక్క ప్రకాశంతో నశింపజేస్తాను.

అర్జున ఉవాచ:

శ్లో|| పరంబ్రహ్మ! పరంధామ! పవిత్రం పరమం భవాన్!

పురుషం శాశ్వతం దివ్యం ఆదిదేవ! మజం విభుం|| (12)

శ్లో|| ఆహుస్త్యాం ఋషయస్స ర్వే దేవర్షిర్నారదస్తథా|

అసితో దేవలో వ్యాసః స్వయం చైవ బ్రవేషిమే|| (13)

తా|| అర్జునుడన్నాడు: నీవు పరబ్రహ్మవు, పరంధాముడవు, పరమ పవిత్రుడవు, శాశ్వతుడవు, దివ్యుడవు, పరమ పురుషుడవు, ఆదిదేవుడవు, పుట్టుక లేనివాడవు, సర్వవ్యాపకుడవు అని అందరు ఋషులూ, దేవర్షినారదుడు, అలాగే అసితుడు, దేవలుడు, వ్యాసుడు నిన్ను అంటారు. స్వయంగా నీవు కూడా ఆ విధంగానే చెబుతున్నావు.

శ్లో|| సర్వమేత దృతం మన్యే యన్నాం వదసి కేశవ!

నహితే భగవాన్! వృక్తిం విదుర్దేవాన దానవాః|| (14)

తా|| కేశవా! నీవు నాతో చెప్పినదంతా యదార్థమేనని నమ్ముతున్నాను. నీ నిజస్వరూపాన్ని దేవతలుగాని దానవులు గాని ఎరుగరు.

శ్లో|| స్వయమేవాత్మనాఽఽత్మానం వేత్తత్వం పురుషోత్తమ!

భూతభావన! భూతేశ! దేవదేవ! జగత్పతే|| (15)

తా|| భూతభావనుడా! భూతేశుడా! దేవదేవా! జగత్పతీ! పురుషోత్తమ! నీ స్వరూపం ఏదో స్వయంగా నీవే ఎరుగుదువు.

శ్లో|| వక్తుమర్హస్య శేషేణ దివ్యాహ్యత్వ విభూతయః|

యా భిర్విభూతి భిర్లోకాన్ ఇమాంస్త్యం వ్యాప్యతిష్ఠతి|| (16)

శ్లో|| కథం విద్యా మహం యోగీన్ త్వాం సదా పరిచింతయన్|

కేషు కేషు చ భావేషు చింత్యోఽసి భగవాన్ మయా|| (17)

శ్లో|| విస్తరేణాత్మనో యోగం విభూతించ జనార్ధన|

భూయః కథయ త్పిత్వా శృణ్వతో నాస్తిమేఽమృతం|| (18)

తా|| ఏయే విభూతులతో ఈ లోకమంతటా వ్యాపించి ఉన్నావో, ఆ దివ్యమైన నీ విభూతులను అశేషంగా చెప్పవలసింది. యోగీశ్వరా! నేను సదా నిన్ను ధ్యానిస్తూ ఎలా తెలుసుకోగలను? భగవాన్! ఏవ వస్తువుల యందు - ఏవ రూపాలలో నిన్ను ధ్యానించగలను? జనార్ధనా! నీయోగాన్ని, విభూతిని విస్తారంగా మరల చెప్పు. అమృతము వంటి నీమాటలు వింటున్న నాకు తృప్తి కలగటం లేదు.

శ్రీ భగవానువాచ:-

శ్లో|| హంతతే కథయిష్యామి దివ్యాహ్యత్వ విభూతయః|

ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ! నాస్త్యం తో విస్తరస్యమే|| (19)

తా|| భగవానుడంటున్నాడు: కురుశ్రేష్ఠా! నా విభూతులకు అంతంలేదు. అవి విస్తారం - ఐనప్పటికీ నా దివ్యమైన విభూతులను ముఖ్యమైన వాటిని నీకు చెబుతాను.

శ్లో|| అహమాత్మా గుడాకేశ! సర్వ భూతాశయ స్థితః|

అహమాదిశ్చ మధ్యంచ భూతానా మంత ఏవచ|| (20)

తా|| గుడాకేశా! నేను అన్ని ప్రాణుల హృదయాలలో ఉన్న ఆత్మను. నేను సమస్త ప్రాణుల ఆది, మధ్య, అంతాలను.

శ్లో|| ఆదిత్యానా మహం విష్ణుః జ్యోతిషాం రవి రంశుమాన్|

మఠీచిర్త రుతా మస్మి నక్షత్రాణా మహం శశీ|| (21)

తా|| ఆదిత్యులలో నేను విష్ణువును. వెలిగే వాటిలో కిరణాలు గల సూర్యుణ్ణి. మరుత్తులలో నేను మఠీచిని. నక్షత్రాలలో నేను చంద్రుణ్ణి.

శ్లో|| వేదానాం సామవేదోఽస్మి దేవానామస్మి వాసవః|

ఇంద్రియాణాం మనశ్శాస్మి భూతానా మస్మి చేతనా|| (22)

తా|| వేదాలలో సామవేదాన్ని, దేవతలలో ఇంద్రుణ్ణి, ఇంద్రియాలలో మనస్సును, ప్రాణులలో చేతనత్వాన్ని.

శ్లో|| రుద్రాణాం శంకరశ్శాస్మి విత్తేశో యక్ష రక్షసాం|

వసూనాం పావక శ్శాస్మి మేరు శ్శిఖరిణామహం || (23)

తా|| రుద్రులలో శంకరుణ్ణి, యక్షరాక్షసుల్లో కుబేరుణ్ణి, వసువులలో పావకుడను. పర్వత శిఖరాల్లో నేను మేరువును.

శ్లో|| పురోధసాంచ ముఖ్యం మాం విద్ధి పార్థ! బృహస్పతిం|

సేనానీనామహం స్కందః సరసా మస్మి సాగరః|| (24)

తా|| పార్థా! పురోహితులలో ముఖ్యుడైన బృహస్పతిని నేను. సేనానాయకు లలో కుమారస్వామిని. సరస్సులలో నేను సాగరాన్ని అని తెలుసుకో.

శ్లో|| మహర్షీణాం భృగురహం గిరామస్వైక మక్షరం|

యజ్ఞానాం జపయజ్ఞోఽస్తి స్థావరాణాం హిమాలయః|| (25)

తా|| మహర్షులలో నేను భృగుమహర్షిని. శబ్దములలో నేను ఏకాక్షరమైన ఓంకారాన్ని. యజ్ఞాలలో జపయజ్ఞాన్ని. స్థావరాలలో హిమాలయాన్ని.

శ్లో|| అశ్వత్థః సర్వవృక్షాణాం దేవర్షీణాంచ నారదః|

గంధర్వాణాం చిత్రరథః సిద్ధానాం కపిలో మునిః|| (26)

తా|| వృక్షాలన్నింటిలో నేను అశ్వత్థవృక్షాన్ని. దేవర్షులలో నారదుణ్ణి; గంధర్వులలో చిత్రరథుణ్ణి, సిద్ధులలో కపిల మునిని.

శ్లో|| ఉచ్చైః శ్రవస మశ్వానాం విద్ధి మామమృతోద్భవం|

ఐరావతం గజేంద్రాణాం నరాణాంచ నరాధిపం|| (27)

తా|| గుర్రాలలో నేను అమృతంతో కూడా పుట్టి ఉచ్చైశ్రవసమనే గుర్రాన్నని తెలుసుకో. ఏనుగుల్లో ఐరావతాన్ని, నరులలో రాజును నేనే.

శ్లో|| ఆయుధానామహం వ్రజం ధేనూనామస్మి కామధుక్|

ప్రజనశ్చాస్మి కందర్పః సర్వాణా మస్తివాసుకిః|| (28)

తా|| ఆయుధాలలో నేను వజ్రాన్ని. గోవులలో కామధేనువును. పుట్టించే వారిలో నేను మన్మథుడిని. సర్పాలలో వాసుకిని.

శ్లో|| అనంతశ్చాస్మి నాగానాం వరుణో యాదసామహం|

పితృణామర్య మా చాస్మి యమస్సంయమతా మహం|| (29)

తా|| నాగులలో నేను అనంతుణ్ణి, జల దేవతలలో నేను వరుణుడను, పితృదేవతలలో నేను అర్యముడను, నియమించువారిలో నిగ్రహాన్ని (యముణ్ణి).

శ్లో|| ప్రహ్లాదశ్చాస్తి దైత్యానాం కాలః కలయతా మహం|

మృగాణాంచ మృగేంద్రోహం వైనతేయశ్చపక్షిణాం|| (30)

తా|| దైత్యులలో నేను ప్రహ్లాదుణ్ణి. లెక్కలు పెట్టే వారిలో కాలాన్ని, మృగాలలో నేను మృగేంద్రుణ్ణి. పక్షులలో నేను గరుత్మంతుణ్ణి.

శ్లో|| పవనః పవతామస్మి రామశ్శస్త్ర భృతా మహం|

ఝుషాణాం మకరశ్చాస్తి స్రోత సామస్మి జాహ్నవీ|| (31)

తా|| శుద్ధపరిచే వారిలో వాయువును. శస్త్రధారులలో రాముణ్ణి. జలచరాలలో మొసలిని. నదులలో గంగానదిని.

శ్లో|| సర్గాణామాది రంతశ్చ మధ్యం చైవాహమర్జున! |

అధ్యాత్మ విద్యా విద్యానాం వాదః ప్రవదతా మహం|| (32)

తా|| సృష్టులన్నింటిలోను ఆదిమధ్యాంతాలు నేనే అర్జునా! విద్యలన్నింటిలో అధ్యాత్మ విద్యను. వాదించే వారిలో నేను వాదాన్ని.

శ్లో|| అక్షరాణా మకారోఽస్తి ద్వంద్వస్సామాసి కస్యచ|

అహమేవా క్షయః కాలః ధాతాఽహం విశ్వతోముఖః|| (33)

తా|| అక్షరాలలో అకారాన్ని. సమాసాలలో ద్వంద్వసమాసాన్ని. నేను అక్షయమైన కాలాన్ని. విశ్వతోముఖుడైన బ్రహ్మాన్ని నేను.

శ్లో|| మృత్యుస్సర్వ హరశ్చాహం ఉద్భవశ్చ భవిష్యతాం|

కీర్తిః శ్రీర్వాక్త నారీణాం స్మృతిర్మేధా ధృతిః క్షమా|| (34)

తా|| సర్వాన్నీ హరించే మృత్యువును నేను. భవిష్యత్తులో పుట్టబోయే వారి పుట్టుకను. స్త్రీలలో కీర్తి, శ్రీ, వాక్కు, స్మృతి, మేధా, ధృతి, క్షమా గుణాలను.

శ్లో|| బృహత్సామ తథా సామ్నాం గాయత్రీ ఛందసామహం|

మాసానాం మార్గశీరోహం ఋతునాం కుసుమా కరః|| (35)

తా|| అలాగే నేను సామాలలో బృహత్ సామాన్ని, ఛందస్సులలో గాయత్రీ ఛందస్సును. మాసాలలో మార్గశీర్షాన్ని, ఋతువులలో వసంతఋతువును.

శ్లో|| ద్యూతం ఛలయతా మస్మి తేజస్తే జస్వినామహం|

జయోఽస్మి వ్యవసాయోఽస్మి సత్త్వం సత్త్వవతామహం|| (36)

తా|| మోసాలలో నేను జూదాన్ని. తేజోవంతులలోని తేజాన్ని నేను, జయాన్ని, ప్రయత్నించే వారిలో ప్రయత్నాన్ని. సాత్త్వికులలోని సత్త్వాన్ని.

శ్లో|| వృష్టిణాం వాసుదేవోఽస్మి పాండవనాం ధనంజయః|

మునీనా మప్యహం వ్యాసః కవీనా ముశనా కవిః|| (37)

తా|| వృష్టి వంశస్థులలో వాసుదేవుణ్ణి; పాండవులలో ధనంజయుణ్ణి. మునులలో వ్యాసుణ్ణి. కవులలో శుక్రాచార్యుణ్ణి.

శ్లో|| దండో దమయతా మస్మి నీతి రస్మిజిగీషతాం|

మౌనం చైవాస్మి గుహ్యేనాం జ్ఞానం జ్ఞానవతామాహం|| (38)

తా|| శిక్షించు వారిలో దండనీతిని. జయం కోరేవారిలో రాజనీతిని.
రహస్యాలలో నేను మౌనాన్ని. జ్ఞానం గలవారిలో నేను ఆత్మజ్ఞానాన్ని.

శ్లో|| యచ్ఛాపి సర్వభూతానాం బీజం తదహ మర్జున||

నతదస్తి వినాయత్ స్యాత్ మయాభూతం చరాచరం|| (39)

తా|| అర్జునా! అన్ని ప్రాణులకు బీజం ఏదైతే ఉన్నదో అది నేనే. స్థావర
జంగమాత్మకమైన ఈ ప్రపంచం ఏదైతే ఉన్నదో అది నేను తప్ప వేరేమీ కాదు.

శ్లో|| నాంతోఽస్తి మమదివ్యానాం విభూతీనాం పరంతపః||

ఏషతూద్దేశతః ప్రోక్తః విభూతేర్విస్తరో మయా|| (40)

తా|| ఇతరులను తపింపజేసే అర్జునా! నా దివ్యమైన విభూతులకు అంతులేదు.
అయినప్పటికీ ఈ విభూతుల వివరణ నాచేత సంక్షేపంగా - క్లుప్తంగా
చెప్పబడింది.

శ్లో|| యద్యద్విభూతి మత్సత్త్వం శ్రీమదూర్జిత మేవవా|

తత్త దేవావ గచ్ఛత్త్వం మమ తేజోఽఽశ సంభవం|| (41)

తా|| ఏయే వస్తువు విశ్వర్షవంతమైనదిగా, కాంతివంతమైనదిగా,
ఉత్సాహంతో కూడినట్టిదిగా ఉన్నదో అది అంతా నాతేజంలోని అంశ నుండి
పుట్టినదని నీవు తెలుసుకో.

శ్లో|| అథవా బహునైతేన కిం జ్ఞాతేన తవార్జున||

విష్టభ్యాహ మిదం కృత్స్నం ఏకాంశేన స్థితో జగత్|| (42)

తా||అర్జునా! ఇదంతా ఎందుకు? ఈ విస్తారమైన జ్ఞానంతో నీకెందుకు? ఈ యావత్తు జగత్తును ఒక్క అంశతో నేను ధరించి ఉన్నాను.

గద్యం: ఓం తత్ సత్ ఇతి శ్రీమద్భగవద్గీతాసు, ఉపనిషత్సు, బ్రహ్మవిద్యాయాం, యోగశాస్త్రే, శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదే, విభూతియోగో నామ దశమోఽధ్యాయః

WWW.SRICALAPATHIRAO.COM

Audio CD, Video DVD, Book, Pen Drive, External Hard Disk

రూపములలో క్రింద వివరించిన గ్రంథములు (సంపూర్ణ వ్యాఖ్య సహితంగా)

మావద్ద అందుబాటులో గలవు

I. మహాభారతం : ఆదిపర్వం, సభాపర్వం, అరణ్యపర్వం, విరాటపర్వం, ఉద్యోగపర్వం, భీష్మపర్వం.... శాంతిపర్వం; జీవనసత్యాలు; ధర్మాధర్మ విశ్లేషణ; ద్రౌపది; కర్ణుడు; ప్రశ్నలు - సమాధానములు ; మహాభారతంలోని రామాయణం;

II. ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములు : కర్మసిద్ధాంతం, జీవుల సుడిగుండాలు, ప్రశాంత జీవనానికి 18 సూత్రములు, మరణాన్ని మంగళప్రదంచేసుకో, ఆధ్యాత్మిక జీవనం, శ్రీ శంకరాద్వైత వ్యాసమాల, ప్రశ్నలు - సమాధానములు;

III. ప్రకరణ గ్రంథములు : తత్త్వబోధ, భజగోవిందం, శ్రీ దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం, ఆత్మవిద్యావిలాసం, ఉపదేశసారం, ఆత్మబోధ, అద్వైతసారం, సాధనపంచకం, వివేక చూడామణి, నిర్వాణషట్కం

IV. శ్రీమద్భగవద్గీత : 1-18 అధ్యాయములు

V. ఉపనిషత్తులు : ఈశావాస్య, కేన, కఠ, ముండక, మాండూక్య, కైవల్య, గర్భ, సూర్య, దర్శన, తారసార, మహావాక్య, పంచబ్రహ్మ, గోపాలతాపిన్య, వరాహ, శాట్వాత్యనీ, హయగ్రీవ, దత్తాత్రేయ, గారుడ, కలిసంతరణ, జాబాలి, సౌభాగ్యలక్ష్మీ, సరస్వతీరహస్య, బహ్వాచ, ముక్తిక

VI.భక్తి: శ్రీమద్భాగవతం, శ్రీనారదభక్తిసూత్రములు, శ్రీకృష్ణఅష్టోత్తరశతనామావళి

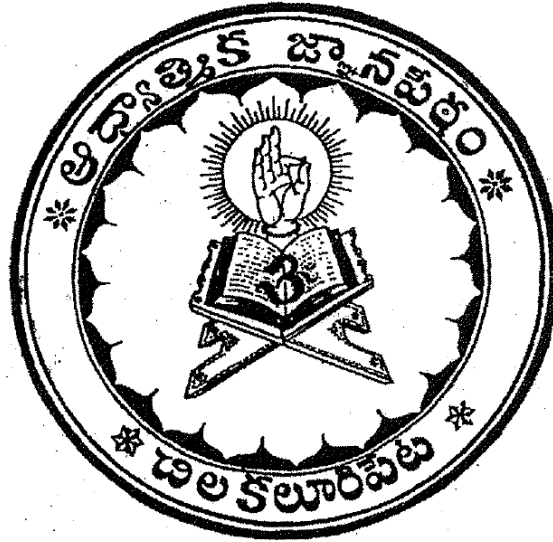
VII. బ్రహ్మసూత్రములు : శ్రీ బాదరాయణ విరచిత బ్రహ్మసూత్రములు

VIII. గురువు : శ్రీ గురుగీత, గురువు యొక్క అవసరము, ఆషాడ / గురు / వ్యాస పూర్ణిమ ప్రాధాన్యత, గురువును ఎలా గుర్తించి సేవించాలి, ఎందుకు ?, గురువు పట్ల శిష్యుని కర్తవ్యం, గురుపదేశం, గురువు యొక్క ఆవశ్యకత, గురువు యొక్క అనుగ్రహం ఎందుకు ? ఎలా పొందాలి ?, గురు పాదతీర్థం

IX. సాధనలు : పరమార్థ సాధనలు, సమాధి అభ్యాసం

X. ఇతర గ్రంథములు : మహాత్ముల సూక్తులు, ఉత్తమ జీవనవిధానం, పరమార్థ సాధనలు , మోక్ష సాధనా రహస్యం , ధ్యానం - ప్రయోజనములు, సో2హం భావన ద్వారా ముక్తి

XI. మరెన్నో ఇతర గ్రంథములు

Please Contact :

Website : WWW.SRICALAPATHIRAO.COM

Email : care@srichalapathirao.com

Contact : +91 80085 39770 / +91 9538858115